

Aksaray Üniversitesi
Kalite Koordinatörlüğü

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
KALİTE KOMİSYONU

BİRİM ÖZ DEĞERLENDİRME RAPORU
(BÖDR)

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DENEY HAYVANLARI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ

ARALIK 2024

BİRİM ÖZ DEĞERLENDİRME RAPORU

Birim Hakkında Bilgiler

İletişim Bilgileri

Birim Yöneticisi			
Adı Soyadı	Adres	Telefon	e-posta
Doç. Dr. Caner ÖZTÜRK (Merkez Müdürü)	Aksaray Üniversitesi, Bahçesaray Mahallesi, 68100 Kampüs / Aksaray	(0 382) 288 2616	canerozturkvt@gmail.c om
Dr. Öğr. Üyesi Furkan ÇEVİRGEN (Merkez Müdür Yardımcısı)	Aksaray Üniversitesi, Bahçesaray Mahallesi, 68100 Kampüs / Aksaray	(0 382) 288 2907	furkan.cevirgen@aksar ay.edu.tr
Öğr. Gör. Dr. Erkan ÖZKAN (Sorumlu Veteriner Hekim)	Aksaray Üniversitesi, Bahçesaray Mahallesi, 68100 Kampüs / Aksaray	(0 382) 288 2857	erkanozkan@aksaray.e du.tr
Akif KATIK (Hizmetli)	Aksaray Üniversitesi, Bahçesaray Mahallesi, 68100 Kampüs / Aksaray	(0 382) 288 2616	akif.katik@aksaray.edu. tr

Merkez Yetkilisi Sunuşu

Aksaray Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ASÜ-DEHAM), deney hayvanları kullanılarak yapılan bilimsel araştırmalar için etik ilkelere ve mevzuata uygun biçimde deney hayvanı sağlamak, bu hayvanların refahını gözeterek uygun standartlarda yetiştirilme, barındırılma, bakım ve kullanımını temin etmek amacıyla kurulmuş bir araştırma altyapı birimidir.

Merkezimizin hukuki zemini, 25 Haziran 2018 tarih ve 30459 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aksaray Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Yönetmeliği ile oluşturulmuştur. Akabinde, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 13.12.2011 tarih ve 28141 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik” hükümlerine uygun biçimde:

- Yer seçimi yapılmış,
- “Yer Seçim Raporu” ve “Kuruluş İzni Valilik Oluru” alınmış,
- Beyannamede belirtilen bina tamamlanmış,
- Çalışma izni alınmış,
- Deney Hayvanları Ünitesi ve Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu (HADYEK) yapılandırılmıştır.

Bu süreçlerin tamamlanması ile birlikte merkezimiz, 12.06.2020 tarih ve 59 sayılı karar ile fiilen çalışmalarına başlamıştır.

ASÜ-DEHAM, kuruluşundan itibaren hayvan refahı, etik ilkelere uyum, bilimsel kalite ve güvenilirlik kavramlarını merkeze alan bir çalışma kültürü geliştirmiştir. Merkezimizde; özellikle fare, rat, tavşan ve kobay gibi konvansiyonel laboratuvar hayvanlarının üretimi, bakımı, deneysel süreçlere hazırlanması ve araştırmacılara temini yapılmaktadır. Hayvan refahı odaklı üretim yaklaşımımız kapsamında, inbreed üretim metoduyla genetik özellikleri homojen hayvan popülasyonları oluşturulmakta, bu sayede yürütülen araştırmalarda tekrarlanabilirlik ve bilimsel güvenilirlik artırılmaktadır.

Merkez, başta Aksaray Üniversitesi bünyesindeki tıp, veteriner hekimliği, fen, sağlık bilimleri, diş hekimliği gibi alanlarda görev yapan araştırmacılar ve lisansüstü öğrenciler olmak üzere, deney hayvanı kullanımına dayalı araştırmalara hem alt yapı hem de teknik destek sunmaktadır. Ayrıca üniversitemiz tarafından düzenlenen Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası ve benzeri eğitim programlarında uygulama birimi olarak görev almakta, bu yönüyle de eğitim-öğretim faaliyetlerine önemli katkı sağlamaktadır.

Bu raporda, 01.01.2025 – 01.12.2025 döneminde merkezimizde yürütülen faaliyetler, sunulan hizmetler, altyapı ve insan kaynağı durumu, mali yapıya ilişkin bilgiler, performans göstergeleri ve kurumsal kapasiteye dair değerlendirmeler yer almaktadır.

<https://dhuam.aksaray.edu.tr/mudur>

<https://dhuam.aksaray.edu.tr/mudur-yardimcilari>

<https://dhuam.aksaray.edu.tr/personel-2>

EK-2: BİRİM YÖNETİM KURULU

“Aksaray Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu,

Görevi	Üyenin Adı Soyadı
Merkez Müdürü	Doç. Dr. Caner ÖZTÜRK
Merkez Müdür Yardımcısı	Dr. Öğr. Üyesi Furkan ÇEVİRGİN
Üye – Fen Edebiyat Fakültesi	Prof. Dr. Hüseyin POLAT
Üye – Veteriner Fakültesi	Prof. Dr. Zeki ARAS
Üye – Tıp Fakültesi	Prof. Dr. Fadime EROĞLU
Üye – Sorumlu Veteriner Hekim	Dr. Erkan ÖZKAN

<https://dhuam.aksaray.edu.tr/yonetim-kurulu-2>

1. GENEL BİLGİLER

1.1. MİSYON VE VİZYON

Misyon

Tedarik, üretim ve kullanım aşamalarında hayvan refahını gözeterek, etik kurallara uygun deneysel araştırma yapmak isteyen bilim insanlarına altyapı ve deney hayvanı sağlamak.

Vizyon

Deneysel araştırmalara destek sağlamak, bilimsel gelişmeleri takip etmek, altyapı olanaklarını geliştirerek bilim insanlarının merkezimizden memnuniyetlerini artırmak ve deney hayvanları bilimi ile ilgili araştırmalar yapmak.

“Merkez, misyon ve vizyonunu Aksaray Üniversitesi’nin stratejik hedefleri ve kalite güvencesi politikaları ile uyumlu şekilde güncel tutmayı hedeflemektedir.”

1.2. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

- Deney hayvanlarının sağlıklı olarak yetiştirilmeleri, bakılmaları ve uygun şekilde kullanılmalarına olanak sağlamak,
- Araştırmacıların merkez imkânlarından yararlanabilmesi için gerekli alt yapı imkânını sağlamak,
- Merkez bünyesinde yürütülecek olan kurs, seminer, kongre ve sempozyum gibi bilimsel toplantıların planlanmasında ve yürütülmesinde katkıda bulunmak,
- Birimde deney hayvanlarında yürütülen çalışmalar için gerekli analizler için deneysel altyapı sunmak,
- Deneyler sonucunda ortaya çıkan, çevre ve sağlığa zararlı tıbbi ve biyolojik atıkların mevzuata uygun şekilde bertarafı için gerekli tedbirleri almak, ilgili birimlerle iş birliği yapmak.

1.3. BİRİME İLİŞKİN BİLGİLER

1.3.1. İletişim Bilgileri

Tablo 1: Merkez Müdürlüğü İletişim Bilgileri

Birim Web Adresi: <https://dhuam.aksaray.edu.tr/>

Birim Mail Adresi: asudeham@gmail.com

Birim Santral Telefon Numarası: 0 382 288 26 16

Birim Adresi:

Aksaray Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Bahçesaray Mahallesi, 68100 Kampüs – AKSARAY

<https://dhuam.aksaray.edu.tr/iletisim>

1.3.2. Tarihsel Gelişim

Aksaray Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği, 25 Haziran 2018 tarih ve 30459 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Merkez, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 13.12.2011 tarih ve 28141 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik” hükümlerine uygun olarak yapılandırılmıştır. Bu kapsamda:

- Yer seçimi yapılmış,
- Yer Seçim Raporu hazırlanmış,
- Kuruluş izni için Valilik Oluru alınmış,
- Beyannamede belirtilen binanın inşa ve tefrişatı tamamlanmış,
- Çalışma izni alınmış,
- Deney Hayvanları Ünitesi ve Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu (HADYEK) oluşturulmuştur.

Merkez, bu işlemleri müteakip 12.06.2020 tarih ve 59 sayılı karar ile fiilen çalışmalarına başlamıştır.

Kanıt: <https://hadmek.tarimorman.gov.tr/Sayfa/Detay/1477>

1.3.3. Merkez Yapısı

Merkezin yapısı; Üniversite Senatosu ve Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde şekillenen bir **merkez müdürlüğü, müdür yardımcılığı, yönetim kurulu**, sorumlu veteriner hekim ve teknik/ıdari personelden oluşmaktadır.

Şematik olarak:

- SENATO
- ÜNİVERSİTE YÖNETİM KURULU
- MERKEZ MÜDÜRLÜĞÜ
 - Müdür
 - Müdür Yardımcısı
 - Yönetim Kurulu
 - Sorumlu Veteriner Hekim
 - Teknik / İdari Personel

1.3.4. Fiziksel Yapı

Aksaray Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi, deneysel araştırmaların güvenli, kontrollü ve hayvan refahı ilkelerine uygun biçimde yürütülmesi amacıyla planlanmış modern bir tesistir. Merkez, personel giriş çıkış alanından karantina ve üretim bölümlerine kadar her aşamada **bölümlendirilmiş, hijyen kontrollü ve fonksiyonel** bir yapı sunmaktadır.

A. Giriş ve Personel Alanları

- Personel Giriş/Çıkışı
- Hol
- Güvenlik Odası
- Dinlenme Odası
- Bay WC
- Bayan WC

Bu alanlar personel hijyeni, güvenlik kontrolü ve hazırlık işlemleri için tasarlanmış olup, üretim veya deney alanlarına geçiş öncesi kontrollü geçiş sağlar.

B. Yönetim, Klinik ve Destek Odaları

- Veteriner Hekim Odası
- Tıbbi İlaç ve Malzeme Odası
- Müdür ve Toplantı Odası

Bu bölüm, yönetsel faaliyetler, veteriner tıbbi uygulamalar ve tıbbi malzeme depolama için

kullanılmaktadır.

C. Ana Koridor ve Barınma Odaları

Koridor hattı boyunca sıralanan barınma odaları şunlardır:

- Post-Op 1 (Ameliyat Sonrası İzleme Odası)
- Kobay Barınma Odası
- Fare Barınma Odası
- Sıçan Barınma Odası
- Tavşan Barınma Odası
- Depo

Her bir barınma odası, kullanılan türün ihtiyaçlarına göre planlanmış ve türler arası bulaşmayı önleyecek şekilde ayrı bölümlere ayrılmıştır.

D. İşlem ve Hazırlık Alanları

Merkezin sol kanadında yer alan işlem odaları:

- Muayene ve Ön Hazırlık Odası
- Prosedür Odası (1)
- Prosedür Odası (2)
- Karanlık Hol / Karanlık Alan
- Tavşan Karantina Odası
- Fare Karantina Odası
- Sıçan Karantina Odası
- Kobay Karantina Odası
- Acil Çıkış Koridoru

Bu bölüm, girişimsel işlemler, deney hazırlıkları ve türlere özel karantina yönetimi için kullanılmaktadır.

E. Yem, Atık ve Temizlik Bölümü

- Yem Odası
- Atık Odası
- Dolum Alanı
- Temiz Kafes Alanı
- Yıkama Odası
- Atık Boşaltma Alanı
- Kafes Hazırlama Koridoru

Bu bölüm, yem depolama ve hazırlık, kafeslerin temizlik döngüsü, sterilizasyon, atık yönetimi ve temizlik süreçlerinin yürütüldüğü alandır.

Mevcut Ekipman Listesi

Merkezde kullanılan başlıca cihaz ve ekipmanlar aşağıda özetlenmiştir:

- Buzdolabı
- Ameliyat masası
- Malzeme taşıma arabası
- Fare kafesi, 530 cm² polikarbon set – 60 adet
- Sıçan (rat) kafesi, 930 cm² polikarbon set – 60 adet
- Tavşan kafesi – 16 adet
- Guinea pig (kobay) kafesi, sk-gpp-540p – 5 adet
- Tavşan tartım cihazı
- Rat tartım cihazı
- Ameliyat lambası
- Isı–nem ölçer
- Cerrahi set (fare ve sıçan için)
- Analitik terazi (Ohaus PA224C)
- Sıçan restainer
- Tavşan restainer
- Kuru hava sterilizatörü (FN500)
- Anestezi cihazı (laboratuvar hayvanları için)

1.3.7. Sunulan Hizmetler

“Merkezimizde fare, rat, tavşan ve kobay gibi konvansiyonel laboratuvar hayvanlarının üretimi yapılmakta; etik kurul onayı bulunan araştırmacılara, hayvan refahı ilkeleri gözetilerek temin edilmektedir. Deneysel çalışmaların yürütülmesi için gerekli barındırma, bakım, numune alma ve saklama süreçlerine ilişkin altyapı ve teknik destek sağlanmaktadır. Üretim süreçlerinde inbreed üretim yöntemi kullanılarak hayvanların genetik özelliklerinin homojen olması hedeflenmektedir.”

Deney Hayvanı Çalışması	Kullanılan Hayvan Sayısı	Kullanılan Hayvan Türü	Yerel Etik Kurul Kararı
21 Çalışma	596 adet	Fare ve Sıçan	96 Karar

2. AMAÇ VE HEDEFLER

2.1. BİRİMİN AMAÇLARI

1. Hayvan refahını esas alan, etik ilkelere ve mevzuata uyumlu deney hayvanı üretimi ve kullanımını sağlamak.
2. Aksaray Üniversitesi ve gerektiğinde diğer kurumların yürüttüğü deneysel araştırmalar için güvenilir, sürdürülebilir ve modern bir laboratuvar hayvancılığı altyapısı sunmak.
3. Deney hayvanları bilimi ve laboratuvar hayvancılığı alanında eğitim ve sertifikasyon programlarına katkı sağlamak.
4. Merkezin fiziksel ve teknolojik altyapısını geliştirmek, yeni deney hayvanı modelleri ve çalışma alanları oluşturmak.

2.2. BİRİMİN HEDEFLERİ

1. Merkezimizin hizmet verdiği iç ve dış paydaşlara yönelik **memnuniyet anketinin 2026 yılında en az bir kez uygulanması** ve sonuçların değerlendirilmesi.
2. Merkez ihtiyaçları doğrultusunda **en az bir adet makine/teçhizatın** (örneğin kafes sistemi, sterilizasyon veya takip yazılımı) temini.
3. Aksaray Üniversitesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu ve merkeze yapılan başvuruların **çevrimiçi başvuru sistemi** üzerinden alınmasına yönelik altyapı çalışmaları

3. DENETİM SONUÇLARI

- **Dış Denetim:**

Aksaray Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından denetim süreçlerine dâhil olmakta olup, 2025 yılı içerisinde merkezle ilgili özel bir olumsuz bulgu rapor edilmemiştir.

4. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1. GÜÇLÜ YÖNLER

Burayı senin önceki metnine uyarladım:

- Merkezin yasal zemininin açık olması ve ilgili yönetmeliklere uyumlu çalışması,
- Deney Hayvanları Ünitesi ve Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu'nun (HADYEK) varlığı,
- İnbreed üretim metodu ile genetik olarak homojen hayvan popülasyonuna sahip olunması,
- Fiziksel yapının hayvan üretimi ve deneysel çalışmaların yürütülmesine uygun olması,
- İnsan ve hayvan sağlığını ilgilendiren prelinik çalışmalara altyapı sağlayabilmesi,
- Deney hayvanı kullanımına ilişkin eğitim ve sertifikasyon faaliyetlerinde uygulama birimi olarak görev yapması,
- Web sayfası ve kurumsal şeffaflık açısından bilgiye erişimin açık olması.

4.2. İYİLEŞTİRMEYE AÇIK YÖNLER

- Fiziksel altyapının kapasitesinin artırılması,
- Yeni cihaz ve ekipman yatırımları ile laboratuvar donanımının güçlendirilmesi,
- Kayıt, stok, başvuru ve raporlama süreçlerinin dijitalleşme düzeyinin artırılması,
- Ulusal ve uluslararası iş birliği ağlarının güçlendirilmesi,
- Araştırma projelerinin sayısı ve çeşitliliğinin artırılması.

4.3. DEĞERLENDİRME

“Aksaray Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi, mevcut haliyle deney hayvanı üretimi ve barındırılması, etik kurallara uygun prelinik çalışmalara ortam sağlanması ve araştırmacılara teknik destek verilmesi açısından yeterli bir altyapıya sahiptir. Önümüzdeki dönemde, fiziki mekân ve teknolojik donanımın geliştirilmesi, deney hayvanı modellerinin çeşitlendirilmesi ve dijital süreçlerin yaygınlaştırılması ile merkezin kurumsal kapasitesinin daha da güçlendirilmesi hedeflenmektedir.”

5. ÖNERİ VE TEDBİRLER

- Merkez altyapısının güçlendirilmesi amacıyla, ihtiyaç duyulan makine-teçhizat listesi hazırlanarak ilgili destek mekanizmalarına (BAP, TÜBİTAK vb.) proje sunulması,
- Deney hayvanı üretim ve kullanım süreçlerinde kalite standartlarının sertifikasyon programları ile desteklenmesi,

- Üniversite içi ve dışı paydaşlarla ortak eğitim, çalıştay ve proje etkinliklerinin artırılması,
- Hayvan refahı, biyogüvenlik ve etik konularında düzenli aralıklarla farkındalık eğitimlerinin yapılması,
- Başvuru, onay, raporlama ve stok takibi süreçlerinde tek bir **çevrimiçi sistem** kullanılması için bilişim altyapısının güçlendirilmesi.

EK-1: HARCAMA YETKİLİSİ GÜVENCE BEYANI

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Harcama yetkilisi olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde;

Harcama birimimizce gerçekleştirilen iş ve işlemlerin idarenin amaç ve hedeflerine, iyi malî yönetim ilkelerine, kontrol düzenlemelerine ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğini; birimimize bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların planlanmış amaçlar doğrultusunda etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanıldığını, birimimizde iç kontrol sisteminin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, harcama yetkilisi olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, yönetim bilgi sistemleri, iç kontrol sistemi değerlendirme raporları, izleme ve değerlendirme raporları ile denetim raporlarına dayanmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

AKSARAY

Doç. Dr. Caner ÖZTÜRK

Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü